

KULTUURIMINISTEERIUM

PROGRAMMI EELNÕU
01.10.2026

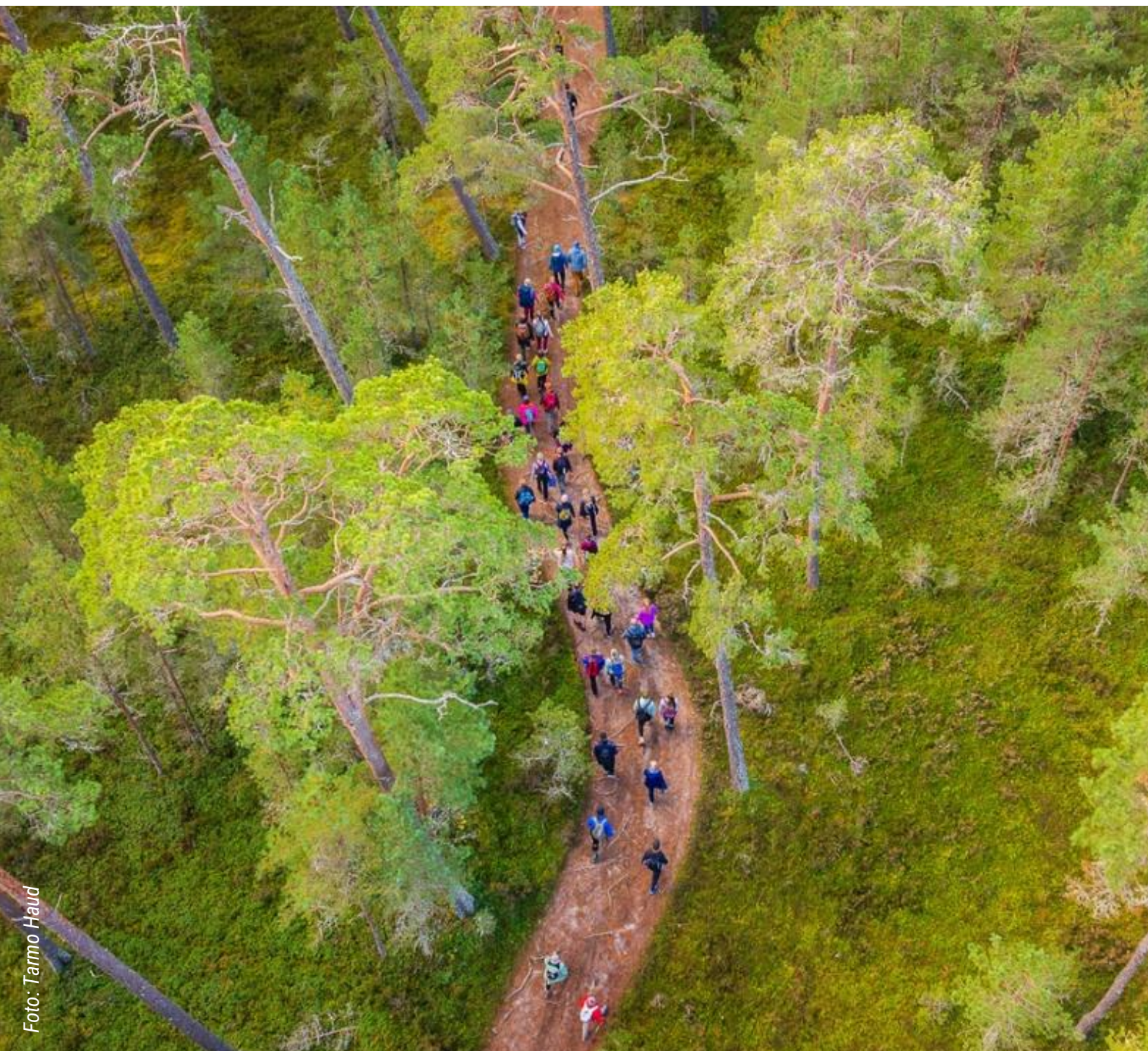

Foto: Tarmo Haud

Spordiprogramm 2027–2030

Sisukord

Sissejuhatus.....	3
Programmi eesmärk, mõõdikud ja rahastamiskava	4
Hetkeolukorra analüüs.....	6
Programmi tegevused ja tegevuste täitmise analüüs	8
Tegevus 1. Saavutussport.....	8
Tegevus 2. Aus sport ja sporditurvalisus	12
Tegevus 3. Liikumisharrastus	14
Programmi juhtimiskorraldus	17
LISA 1. 2025. a programmi ja programmi tegevuste eelarve täitmine.....	18
LISA 2. Programmi teenuste kirjeldus.....	20

Sissejuhatus

Tulemusvaldkond	Kultuur ja sport
Tulemusvaldkonna eesmärk	Kultuuripoliitika eesmärk on kujundada loovust väärtustav ühiskond, hoides ja edendades eesti rahvuslikku identiteeti, uurides, talletades ja kandes edasi kultuurimälu ning luues soodsad tingimused elujõulise, avatud ja mitmekesise kultuuriruumi arenguks ning kultuuris osalemiseks. Spordipoliitika eesmärk on: liikumisel ja spordil on oluline ja kasvav roll eestimaalaste elujõu edendamisel, rikka elukeskkonna loomisel ning Eesti riigi hea maine kujundamisel.
Valdkonna arengukava	„Eesti spordipoliitika põhialused aastani 2030“
Programmi nimi	Spordiprogramm
Programmi eesmärk	Tagatud on toimiv spordikorralduse süsteem lähtuvalt Euroopa spordi mudelist.
Programmi periood	2027.–2030. aasta
Peavastutaja (ministeerium)	Kultuuriministeerium
Kaasvastutajad (oma valitsemisala asutused)	

Eestis on spordijuhtimine detsentraliseeritud ning eraõiguslike juriidiliste isikutena tegutsevad spordiorganisatsioonid on oma otsustes iseseisvad. Riigi ja kohalike omavalitsuste roll on õigusaktide, toetuste ja investeeringute kaudu luua spordiorganisatsioonidele tegutsemiseks ja elanikkonna liikumisharrastuse edendamiseks soodsad tingimused. Eesti spordipoliitika visiooni, üleriigilised eesmärgid ja prioriteetsed arengusuunad määrab kindlaks Riigikogus kinnitatud „Eesti spordipoliitika põhialused aastani 2030“ (edaspidi „Sport 2030“). „Sport 2030“ kohaselt on sport ja liikumine kõikide demograafiliste ja sotsiaalsete sihtgruppide tegevuse tervistava, hariva, meelelahutusliku ja sotsiaalse toimega osa, mis mitmekesistab kultuuri ja noorsootööd ning panustab lõimumisse, tööhõivesse ja majandustegevusse.

Spordiorganisatsioonide roll on sporditegevuse sisuline korraldamine. Eestis ei tegutse ühtegi riiklikku spordiorganisatsiooni ega asutust. Kultuuriministeerium on Tehvandi Spordikeskuse SA üks asutajatest ja Jõulumäe Tervisespordikeskuse SA ainuasutaja. 2021. a alates teostab Kultuuriministeerium Haridus- ja Teadusministeeriumi asemel Eesti Vabariigi nimel asutajaõigusi Spordikoolituse ja -Teabe SA-s ning 2022. aastast alates on Kultuuriministeerium Audentese Koolide SA riiklikuks partneriks, kellega on Kultuuriministeeriumil sõlmitud hankeleping, millega ostetakse andekate noorsportlaste koolitus- ja treenimisteenust. Spordi katusorganisatsioon on Eesti Olümpiakomitee (edaspidi EOK), millel on 01.01.2026 seisuga 123 liiget, sh 69 spordialaliitu, 21 üleriigilist spordiühendust, 19 piirkondlikku liitu ja 14 füüsilist isikut.

„Sport 2030“ on kõikide spordivaldkonna tegevuste kavandamise alus. Spordivaldkonna riiklike tegevuste elluviimise eest vastutab Kultuuriministeerium ning tegevused ja teenused kavandatakse spordiprogrammis.

Spordivaldkonna eesmärgid saavutatakse mitmete teiste valdkondade eest vastutavate ministeeriumide, kohalike omavalitsuste ning era- ja kolmanda sektori tegevuste elluviimise koostöös. Spordiprogrammi tegevustes ja teenustes kajastuvad ka Tehvandi Spordikeskuse, Jõulumäe Tervisespordikeskuse, Spordikoolituse ja -Teabe Sihtasutuse ning avalik-õigusliku juriidilise isiku Eesti Kultuurkapitali spordiga seotud tegevused, ressursid ja pakutavad teenused.

TUV	Kultuur ja sport		
PROGRAMM	Spordiprogramm		
TEGEVUS	Saavutussport	Aus sport ja sporditurvalisus	Liikumisharrastus
TEENUS	Spordi-organisatsioonid ja taristu	Spordiinfo kogumise ja arendustegevuste tugi	Ausa spordi ja sporditurvalisuse tugi
			Liikumisharrastuse tugi

Muudatused

Programmi struktuurist on välja jäetud meetme tasand, sisulisi muudatusi tegevuste struktuuri osas ei ole toimunud. Analüüsi ja vajalikud muudatused on tehtud erinevate tasandite mõõdikute osas.

Programmi eesmärk, mõõdikud ja rahastamiskava

Spordiprogrammi eesmärk

Tagatud on toimiv spordikorralduse süsteem lähtuvalt Euroopa spordi mudelist. Programmi eesmärk tuleneb „Sport 2030“ peamisest eesmärgist: liikumisel ja spordil on oluline ja kasvav roll eestimaalaste elujõu edendamisel, elukeskkonna rikkuse loomisel ning Eesti riigi hea maine kujundamisel. Spordiprogrammi eesmärk täpsustab Kultuuriministeeriumi rolli: tagatud on toimiv spordikorralduse süsteem lähtuvalt Euroopa spordi mudelist.

Programmi mõõdikud	Tegelik			Sihtase				
	2023	2024	2025	2025	2027	2028	2029	2030
Organiseeritud harrastajate arv kogu elanikkonnast, % <i>Eesti spordiregister</i>	225848	241985	254734 (18,6%)*	17,2% (235000)*	20%*	21%*	22%*	23%*
Täiskasvanute tiitlivõistlustel olümpiamängude distsipliinidel saavutatud kohad 1-10	30	38	33	36	40	42	42	44

Alates 2026. aastast on programmi mõõdikutes viidud läbi muudatused:

- Varasemalt mõõdeti spordiprogrammis harrastajate arvu, kuid alates 2026. aastast mõõdetakse organiseeritud harrastajate osakaalu kogu elanikkonnast.
- Seoses meetme tasandi (meede: saavutusspordi edendamine) kadumisega tõsteti meetme tasandi mõõdik programmi tasandile.

Rahastamiskava perioodiks 2027–2030

Rahastamiskavas kajastatakse programmi ja programmi tegevuste tasandi eelarved.

Rahastamiskava koostamisel lähtutakse Rahandusministeeriumi poolt ette antud eelarvevahendite maksimaalsetest mahtudest. Rahastamiskava koostamisel on aluseks käsiraamatu peatükk 6.2.3. Rahastamiskava esitamisel kasutatakse Rahandusministeeriumi poolt hallatava eelarve infosüsteemidesse sisestatud andmeid.

Tabelis kajastatakse programmi kulude eelarve eelseisva RES perioodi kohta, liigendatuna programmi tegevuste lõikes.

Programmi rahastamiskava	Eelarve	Eelarve prognoos		
	2027	2028	2029	2030
Programmi kulud	51 716 721	49 445 099	49 559 802	49 460 226
Saavutussport	45 751 401	45 774 503	45 969 802	45 870 226
Aus sport ja sporditurvalisus	741 000	741 000	741 000	741 000
Organiseeritud liikumisharrastus	5 224 320	2 929 596	2 849 000	2 849 000

Juhul kui rahastamiskava erineb viimasest kinnitatud riigi eelarvestrateegiast lisatakse selgitused olulisemate erinevuste kohta.

Hetkeolukorra analüüs

2025. aastal
oli Eestis
254 734
organiseerunud
harrastajat
ja 4373
treenerikutsega
treenerit.

Spordi riikliku andmebaasi (spordiregister) kohaselt oli Eestis 2025. aastal 2989 spordiorganisatsiooni, 526 spordikooli, 254 734 organiseerunud harrastajat ja 4373 treenerikutsega treenerit.

Eestis on tugev ja toimiv spordiorganisatsioonide võrgustik ning spordiregister, mis võimaldab kujundada faktipõhist spordipoliitikat. Samuti Eestis Euroopa kontekstis hästi struktureeritud ja sisult põhjalik treenerite kutsekvalifikatsiooni süsteem. Samas on süsteem ajale mõnevõrra jalgu jäänud ning vajab ajakohastamist, eelkõige digitaliseerimise ja paindlikkuse suurendamise kaudu.

EOK liikmeskonda kuuluvate spordialaliitude peamine eesmärk, mis haakub otseselt ka „Sport 2030“ saavutusspordi eesmärkidega, on Eesti sportlaste ja võistkondade tulemuslik ning väärikas esindatus rahvusvahelistel

tiitlivõistlustel. Tagamaks saavutusspordi arendamiseks soodsaimat keskkonda, on Kultuuriministeerium alates 2015. aastast läbi viinud spordireformi, mille käigus on oluliselt korrastatud spordi rahastamise aluseid. Spordi rahastamise korrastamisega jätkatakse. Spordireformiga seonduvalt käivitati 2019. aastal koostöös EOK-ga Team Estonia projekt, mille eesmärk on tagada kõikidele olümpiamängude ja maailmameistrivõistluste (OM distsipliinidel) esikümne potentsiaaliga sportlastele piisav ettevalmistus ning osalemine tiitlivõistlustel koos kvaliteetsete tugiteenustega. Järgmise sammuna kavandatakse koostöös Eesti Kultuurkapitaliga spordi ja kehakultuuri sihtkapitali rolli ümberkujundamist suurema rõhu asetamiseks kohalike algatuste ja liikumisharrastuse toetamisele, luues samal ajal eeldused spordialaliitude võimekuse tugevdamiseks saavutusspordi arendamisel.

2025. aastal võideti rahvusvahelistel tiitlivõistlustel kokku 254 medalit, millest 118 täiskasvanute, 51 juunioride ja 85 noorte vanuseklassides. Eestis toimub igal aastal sadu spordiüritusi, mis lisaks kohaliku elu rikastamisele ja meelelahutuse pakkumisele omavad mõju ka Eesti ja piirkonna majandusele. Rahvusvahelistest võistlustest toimusid 2025. a traditsiooniks kujunenud IRONMAN Tallinn, Rally Estonia, Tallinna Maraton ja Horse Show ning mitmed teised võistlused. Rahvusvaheliste võistluste korraldamist Eestis toetavad riik, kohalikud omavalitsused, erasektor ja ka spordiorganisatsioonid ise. Riik ja kohalikud omavalitsused on loonud tugeva põhja rahvusvaheliste võistluste korraldamiseks, kuid olemasolev taristu ei vasta paljudes valdkondades endiselt rahvusvaheliste võistluste korraldamise vajadustele ning vajab lisainvesteeringuid.

Eesti spordiorganisatsioonid on läbi aegade korraldanud kõrgetasemelisi rahvusvahelisi spordivõistlusi väga heal tasemel ning sel põhjusel pakutakse Eestile ka järjest enam võimalusi korraldada kõrgetasemelisi spordivõistlusi erinevatel spordialadel. Samas mõjutab rahvusvaheliste võistluste korraldamist Eestis oluliselt Venemaa agressioon Ukrainasse. Kui algselt keelasid rahvusvahelised organisatsioonid Venemaa sportlastel osalemise rahvusvahelistel võistlustel, siis viimase aasta jooksul on järjest enam organisatsioone lubanud Venemaa sportlasi tagasi võistlustele. See mõjutab ka korraldusõiguse taotlemist – Venemaa sportlaste Eestisse mitte lubamise tõttu jäi Eesti ilma 2026. aastaks kavandatud vehklemise Euroopa meistrivõistlustest.

„Sport 2030“ üks neljast suurest eesmärgist on see, et valdav osa elanikest liigub ja spordib. Maailma Terviseorganisatsioon WHO soovitab täiskasvanutel liikuda nädalas vähemalt 150 minutit mõõduka

intensiivsusega või vähemalt 75 minutit tugeva intensiivsusega. Enam kui 2,5 tundi nädalas mõõduka intensiivsusega liikumisaktiivsust saavutas 2025. aastal 46% Eesti 15-69-aastastest elanikest. Antud näitaja on Eestis viimastel aastatel tõusnud – 2024. aastal oli see vastavalt 41 ja 2023. aastal 40 protsenti (Liikumisharrastusega tegelemine elanikkonnas 2025, Turu-Uuringute AS).

Liikumisharrastuse reformi elluviimise ühe sammuna asutas Eesti Olümpiakomitee 2022. aastal Sihtasutuse Liikumisharrastuse kompetentsikeskus, mille eesmärk on liikumisharrastuse keskse juhtimise ja arendamise kaudu luua lisandväärtust spordiorganisatsioonidele ja edendada valdkondadeülest koostööd. Kompetentsikeskus vedas ka liikumisaastat, mis tähendas, et läbi terve 2023. aasta korraldati erinevaid üritusi, töötubasid ja treeninguid. Uuring näitas, et 44% Eesti täiskasvanud rahvastikust oli liikumisaastast teadlik (Eesti elanike liikumisharrastustega tegelemine 2023, Turu-uuringute AS).

Viimastel aastatel on jõudsalt kasvanud harrastajate arv spordiklubides ja spordikoolides. Kui 2012. aastal oli harrastajana märgitud 130 839 inimest, siis 31.12.2025 seisuga oli see arv 254 734. Spordiklubides ja spordikoolides sporti harrastavate 5–19 aastaste noorte osakaal kogu vanusegrupist moodustas 2025. aastal 57%. Spordiorganisatsioonide (sh spordiklubide) arv on kasvanud 2989 organisatsioonini (sisaldab nii tegutsevaid kui ka mittetegutsevaid organisatsioone). Nende andmete põhjal saab järeldada, et rahva üldist liikumisaktiivsuse kasvu ei suudeta tagada vaid organiseeritud sportimise korraldamisega.

Spordiaususe valdkonnas on Kultuuriministeeriumi peamine koostööpartner Eesti Antidopingu ja Spordieetika Sihtasutus (edaspidi EADSE), kes alates 2020. aastast täidab Kultuuriministeeriumiga sõlmitud halduslepingu alusel muuhulgas ka spordivõistlustega manipuleerimise vastases võitluses kontaktpunkti rolli. 2024. aastal võttis EOK täiskogu vastu Eesti spordieetika reeglid, mis aitavad tagada Eesti spordis ühtse raamistiku spordieetika tagamisel ning rikkumiste, nt väärkohtlemise, kokkuleppemängude või hea juhtimistava rikkumiste, menetlemisel. Reeglid rakenduvad 1. juunist 2026, mistõttu tuleb tagada, et EADSE valmisolek spordiorganisatsioonide toetamiseks nende reeglite jõustamisel. 2025. aastal viidi läbi ka kokkuleppemängude leviku kordusuuring. Uuringu tulemused näitavad, et 2022. aastast alates, millal sarnane uuring Eestis läbi viidi, on tehtud edusamme kokkuleppemängude vastases võitluses koolitatuses osas, kuna sihtrühmast on vastava koolituse saanud ligi 40% küsitletutest - 2022. aastal oli vastav näitaja kaks korda väiksem. Paraku ei ole koolitatus tõus avaldanud mõju hoiakutes, mille näitajad on sarnased võrreldes 2022. aasta küsitlusega. Kokkuleppemängudes osalenute, selleks ettepaneku saanud või teistest kokkuleppemängudes osalenutest teadlikud olijate näitajad on sarnased võrreldes 2022. aastaga.

Rahvusvahelistel
tiitlivõistlustel
võideti kokku
254 medalit

Olulised tegevused

1. Järgnevate aastate prioriteediks on saavutusspordi edendamine läbi **Team Estonia programmi, Eestis toimuvate rahvusvaheliste võistluste** korraldamise toetamise ja **treenerite tööjõukulu toetuse tõstmise**.
2. Eesmärk, kus kaks kolmandikku elanikkonnast liigub piisava regulaarsusega, ei ole veel saavutatud. Seega on oluline jätkata **liikumisharrastuse edendamist** läbi liikumisaktiivsuse tegevuskava elluviimise ning regionaalse koostöö tugevdamise, ja **treenerite tööjõukulu toetuse tõstmise**.
3. Spordiobjektide rajamiseks ja renoveerimiseks on seadusandluse tasandil loodud fond, kuid hetkel on see tehniliselt sisustamata ning vahenditega täitmata. Kuigi eesmärk on tulevikus fond vahenditega

sisustada, püsib seni vajadus **riiklikult tähtsate spordiobjektide rahastamise** järele ning see valdkond vajab jätkuvalt riiklikku tähelepanu ja panustamist.

4. Oluline on saavutusspordis ja liikumisharrastuses osalejatele **eetilise ning turvalise keskkonna loomine**. Uuringud näitavad, et teatavad hoiakud ja riskikäitumised viitavad vajadusele jätkata järjepidevat ennetustööd. Teadlikkuse tõstmine, koolituste laiendamine ja selged väärtused on võtmetähtsusega.
5. Arvestades, et ligi 20% 11–15 aastastest lastest on ülekaalulised – näitaja, mis on viimase 20 aastaga kolmekordistunud – on põhjendatud **Sport kooli** programmi rahastamise suurendamine.

Programmi tegevused ja tegevuste täitmise analüüs

Tegevus 1. Saavutussport

Tegevuse eesmärk: Tagatud on rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline keskkond saavutusspordi arendamiseks.

Tegevuse mõõdikud	Tegelik		Sihttase				
	2024	2025	2025	2027	2028	2029	2030
Toetatavate kõrgema kategooria treenerite brutopalka suhe Eesti keskmisesse palka, % <i>Kultuuriministeerium, Rahandusministeerium</i>	71%	67%	100%	100%	100%	100%	100%
Noorte ja juunioride tiitlivõistlustel olümpiamängude distsipliinidel saavutatud kohad 1-10 <i>Eesti Spordiregister</i>	155	126	86	160	160	170	170

Programmi tegevuse täitmine

Saavutusspordi valdkonnas on üks peamisi väljakutseid mõõdikute põhjal seotud treenerite tasustamise konkurentsivõimega. Treenerite palgataseme tõstmine Eesti keskmisega võrreldavaks on oluline, et tagada treenerite järelkasv ja kvaliteetne treeningprotsess. Noorte ja juunioride rahvusvaheliste tulemuste stabiliseerimine peegeldab realistlikku sihti hoida saavutustase praegusel tasemel, luues samal ajal eeldused pikemaajaliseks kvaliteedi kasvuks. Jätkuva arengu jaoks on treeneritesse, spordialaliitudesse ja saavutusspordi panustamine, koos laialdasema investeerimisega taristusse, hädavajalik.

Programmi tegevused

Saavutusspordi poliitika kujundamine ja toetamine ning tingimuste loomine spordiga tegelemiseks on Kultuuriministeeriumi spordivaldkonna peamine roll ja ülesanne. Spordialaliitude, -klubide ja -koolide ning teiste

spordiühendustega on Eestis toimiv spordikorraldus, mis tagab võimalused nii noortele kui ka täiskasvanutele harrastus- või tippspordiga tegelemiseks. Ajakohastatud sporditaristu kaudu luuakse kõikjal Eestis tingimused nii saavutusspordi arenguks kui ka liikumisharrastusega tegelemiseks. Tegevuse kaudu toetatakse riiklikult spordiorganisatsioonide harrastus-, tipp- ja noortespordi arendamist, rahvusvaheliste spordiürituste korraldamist, antakse investeeringutoetusi uute spordirajatiste ja lähiliikumispaikade ehitamiseks ning olemasolevate ajakohastamiseks.

Team Estonia on 2019. aastal Eesti Olümpiakomitee poolt ellu kutsutud Eesti tippsporti edendav projekt, mille eesmärk on läbi sportlaste toetamise ja neile igakülgse ettevalmistuse tagamise olümpiamängudel ja teistel rahvusvahelistel tiitlivõistlustel medalite võitmine. Eesti sportlaste ja võistkondade rahvusvahelise konkurentsivõime hoidmiseks on vajalik kasvatada tugisüsteemide kvaliteeti ja mahtu, treenerite kaasatust kogu ettevalmistusprotsessis ning tagada paremad võimalused treeninglaagriteks ja koostööks rahvusvaheliste partneritega, mille eelduseks on spordialaliitude võimekuse tugevdamine.

Rahvusvahelises tippspordis on sporditeaduse ja andmepõhine lähenemise tähtsus viimase paarikümne aasta jooksul märkimisväärselt kasvanud. Edukad spordiriigid ei käsitle sporditeadust enam eraldiseisva teenusena, vaid tippspordi lahutamatu osana. Põhjamaade kogemus näitab, et sporditeaduslik tugi on kõige mõjusam juhul, kui see on süsteemselt integreeritud sportlaste, treenerite ja tugispetsialistide igapäevasesse treeningprotsessi. Sportliku sooritusvõime tõstmiseks, medalipotentsiaali kasvatamiseks ning sportlase tervise ja pikaajalise arengu toetamiseks on ka Eestis vaja järjest enam tähelepanu pöörata tippspordis teaduspõhise toe tagamiseks, mis eeldab lisaraha saavutusspordile.

Seda näitab ka Spordiregistri poolt 2019–2025 perioodi kohta tehtud analüüs, et paljude alaliitude finantsiline vastupidavus ja haldussuutlikkus on nõrgenenud, samal ajal kui tegevusmaht on kasvanud, mistõttu on alaliitude baasvõimekuse sihipärane tugevdamine tippspordi jätkusuutlikkuse eelduseks. 2026. aastast tõusis Team Estonia toetus 2 miljoni euro võrra jõudes 9,7 miljoni euroni, kuid sellest hoolimata ei kata rahastus täielikult kasvanud vajadusi ega arvesta piisavalt spordialaliitude nõrgenenud finants- ja haldussuutlikkusega.

**Treeneri
tööjõukulu
toetuse maht
ulatus 2026.
aastal
12,7**

Kutsega treenerite arv, olles püsinud aastaid stabiilsena, on teinud viimastel aastatel suure hüppe, kasvades 4373ni. Suurt rolli on selles mänginud treenerite pidev riiklik toetamine, eriti kriisi ajal. Treeneritele väärilise töötasu tagamine on üks prioriteetseid valdkonna eesmärke. Jätkuvalt on eesmärk viia toetatavate kõrgema kategooria (vähemalt 5. kutsetase) treenerite brutopalgaga suhe Eesti keskmise palgani. Lisaks tuleb arvestada, et viimastel aastatel on tõusnud toetust saavate treenerite arv, mistõttu tuleb hakata järgnevatel aastatel tõstma riigi poolt toetatavate treeningtundide arvu tagamaks, et spordiklubidele ei langeks liiga suurt koormust. arvestades Eesti Panga majandusprognoosi oleks 2026. aastal keskmise palgani jõudmiseks olnud vaja leida riigieelarvesse täiendavalt 6,2

miljonit eurot, sest arvestada tuleb lisaks pidevalt tõusvale keskmisele palgale ka suureneva nõudlusega treeningtundide tasustamiseks. 2026. aastal suurenes treenerite tööjõukulu toetuse meetme maht 1 miljoni euro võrra 12,7 miljoni euroni. Taotlusvooru tulemusena oli võimalik koos tööandjatega viia noortega tegeleva treeneri palk 1520 euroni, mis on vähem kui 70% Eesti prognoositavast keskmisest aastal 2026.

2025. aastal analüüsis Spordikoolituse ja –Teabe SA treenerite kutsete andmise ja uuendamise süsteemi ning läbiviidud analüüsi tulemusena selgus, et täiend- ja tasemekoolituse valdkonnas on mitmeid võimalusi tõhustamiseks ja innovaatiliste lahenduste kasutusele võtmiseks ja spordialade ülese koostöö soodustamiseks. Sarnased spordialad saaksid süsteemsema lähenemise korral koolitusi ühiselt korraldada, seeläbi nii koolituste kvaliteeti tõsta kui ka ressursse kokku hoida. See on eriti oluline olukorras, kus spordialaliitude finants- ja haldussuutlikkus on surve all, ning süsteemi ajakohastamine aitaks vähendada alaliitude halduskoormust ja suunata enam ressursse nende põhitegevusse. VÕTA-süsteemi efektiivsemaks rakendamiseks on võimalik kaasata eksperte, kes aitaksid süsteemi ka spordivaldkonnas senisest paremini kasutada. Üheks lahenduseks, kuidas kutsesaamise protsessi inimeste jaoks mugavamaks ja lihtsamaks muuta, oleks keskse veebipõhise koolitusplatvormi loomine.

Kultuuriministeerium on Tehvandi Spordikeskuse SA üks asutajatest ja Jõulumäe Tervisespordikeskuse SA ainuasutaja. Tehvandi Spordikeskuse SA koosseisu kuulub Tehvandi Spordikeskus Otepääl, Kääriku spordikeskus Käärikul ning Tartumaa Tervisespordikeskus Elvas. Riik on läbi aegade arendanud eelpool nimetatud keskusi ning kujundanud nendest kõrge tasemel rahvusvaheliselt tunnustatud mitmekesised treening- ja võistluskeskused nii saavutussportlastele kui harrastussportlastele. Selleks, et olla atraktiivne ja konkurentsivõimeline võrreldes teiste riikidega, on vaja keskusi jätkuvalt arendada. Selleks, et Tehvandi spordikeskuses tagada valmisolek korraldada rahvusvahelisi talispordivõistlusi sõltumata ilmast ning pikendada võistluste ja laagrite hooaega, on vaja jätkuvalt panustada kunstlume tootmisvõimekuse tõusule ja taristu arendamisse. Alustatud on tugiteenuste keskuste rajamisega, ning rajamist ootab telepildi tootmise ala ja parkimisvõimaluste parendamine, mis kõik on eelduseks, et 2027. a oleks Tehvandi spordikeskuses võimalik korraldada laskesuusatamise MMi. Lisaks on vaja laiendada peamaja/hotelli. Tartumaa Tervisespordikeskus on olnud läbi aegade oluline koht laskesspordiga tegelemiseks, kuid sealne taristu on amortiseerunud ning vajab uuendamist. Samuti on oluline parandada piirkonnas tingimusi liikumisharrastusega tegelemiseks. Jõulumäe Tervisespordikeskuses on vaja kaasajastada tänaseks amortiseerunud peahoone ja infrastruktuur, ehitada multifunktsionaalsed spordimaja, väikemajade kompleks, arendada välispordiobjekte ning laiendada asfaltkattega liikumist rada.

**Riiklikult tähtsate
spordiobjektide
rahastamise
valdkond vajab
jätkuvalt riiklikku
tähelepanu ja
panustamist.**

Kultuuriministeerium toetab alates 2024. aastast kolme toetusmeetme kaudu rahvusvaheliste spordivõistluste korraldamist. Rahvusvaheliste võistluste korraldamise toetamine aitab kaasa mitmete riiklike eesmärkide saavutamisele nii spordi-, turismi-, majanduse- kui ka regionaalpoliitika valdkonnas. 2025. aasta suurürituste analüüsid näitavad, et rahvusvahelised spordivõistlused toovad Eestisse märkimisväärse välisraha – näiteks WRC Rally Estonia puhul ulatus ettevõtlussektorisse lisandunud käive üle 32 miljoni euro ja riigi maksutulu ligi 3 miljoni euroni, samas kui iluuisutamise EM tõi välisküllastajate kulutustena Eestisse üle 1,4 miljoni euro. See kinnitab, et tegemist on ühe tõhusama meetmega eksporditulu kasvatamiseks ja turismisektori elavdamiseks, mistõttu on oluline jätkata rahvusvaheliste spordivõistluste korraldamise toetamist. 2026. aastast tõusis kultuuri- ja spordiürituste toetusmeetme, mis on otseselt seotud üritusega riiki saabuva välisrahaga, maht 2 miljoni euro võrra 4 miljoni euroni. 2027. aastast tõuseb spordi suursündmuste toetusmeetme maht 2 miljoni euro võrra 5 miljoni euroni.

Puuetega inimeste liikumisharrastuse ning spordiga tegelemise tingimuste parandamiseks on vajalik luua valdkondade eest vastutavatele organisatsioonidele head tingimused, et neil oleks võimalik viia ellu valdkonna jaoks olulisi muudatusi ning tegeleda arendustööga. Praegu on probleem puuetega inimeste integreerimine tavapärasesse liikumisharrastusse ning spordisüsteemi, mis on vajalik erinevatele ühiskonnagruppidele võrdsete tingimuste loomiseks ühiskonnaelus osalemiseks. Tuleb suurendada puudega inimeste nähtavust spordis ning käsitleda neid alati tavaühiskonna osana.

2025. aasta lõpus muudeti hasartmängumaksu seadust ja alates 01.01.2026. aastast laekub hasartmängumaksu laekumises tõusu korral osa tõusust Eesti Kultuurkapitalile spordiehitiste rajamise ja renoveerimise fondi. Seega on loodud rahastamise allikas riiklikult tähtsate spordiobjektide rajamiseks ja renoveerimiseks. Samas on ebaselgust, kui palju alates 2026. aastast fondi raha laekub ja milliseid spordiobjekte on võimalik tulenevalt fondi mahust rahastada. Eesti Olümpiakomitee eesvedamisel on alustatud multifunktsionaalse halli rajamise äriplaani eelanalüüsi ja asukoha analüüsi koostamisega. Teiste riikide kogemus näitab, et analoogsete multihallide puhul 25%-35% üritustest on seotud spordiga ja ülejäänud kultuuri või teiste valdkondadega.

Selleks, et täita Riigikogu poolt seatud spordivaldkonna strateegilisi eesmärgi, tuua Eestisse välisraha ja seeläbi elavdada majandust ning vältida seda, et rahvast ühendavad spordi- ja kultuurisündmused Eestist mööda lähevad, on vajalik sporditaristu arendamine praegusest suuremas mahus. Sporditaristusse panustamine on investering, mis lisaks otsesele majanduslikule tulule toob kaudset tulu nii läbi rahvatervise paranemise, Eesti nähtavuse suurenemise maailmas kui ka rahva ühtsustunde suurenemise, kui üheskoos hinge kinni hoides järjekordse olümpiasangari medaliteekonnale kaasa elame. Spordiobjektid saavad potentsiaalselt täita olulist rolli ka riigikaitse aspektist – nt kogunemiskoha, varjumiskoha või meditsiinikeskusena.

Programmiperioodi olulisimad tegevussuunad ja uued algatused:

- Lähiaastatel on jätkuvalt vaja suurendada Team Estonia toetust, et tugevdada suure koormuse all olevate spordialaliitude võimekust, et tagada Eesti sportlaste ja võistkondade rahvusvaheline konkurentsivõime ja pakkuda sportlastele teaduspõhist lähenemist ja tuge treeningprotsesside loomisel.
- Perioodil 2027.– 2030. jätkatakse treenerite tööjõukulu toetuse eraldamist. Aastatega suureneb treenerite arv, laste arv spordiklubides ja sellest tulenevalt ka treenerite poolt antavate treeningtundide maht. On võetud eesmärk, et toetatud täiskohaga töötavate treenerite palk peaks olema võrdne Eesti keskmise palgaga ning sellest tulenevalt on vaja lähiaastatel suurendada toetuse mahtu.
- Lisaks treenerite tööjõukulu toetuse eraldamisele on oluline jätkata treenerite kutsete andmise ja uuendamise süsteemi ja treenerite täiend- ning tasemekoolituse arendamist innovaatiliste lahenduste kasutusele võtmiseks ja spordialadeülese koostöös soodustamiseks.
- Koostöös seotud asutustega töötatakse välja riiklikult tähtsate spordiobjektide rahastamise põhimõtted. Praegu ei ole võimalik korraldada suurte spordialade tiitlivõistlusi. Riik aitab vajadusel finantseerida ka spordiobjekte, mis on kohaliku tähtsusega, kui selleks on mõjusad regionaalpoliitilised argumendid ning tagatud on omavalitsuse kaasfinantseering. Riigi asutatud sihtasutustest on oluline investeerida Jõulumäe Tervisespordikeskuse, Tehvandi Spordikeskuse ja Tartumaa Tervisespordikeskuse arendamisse, et tagada kõrgel tasemel treeningtingimused meie sportlastele Eestis.

- Jätkatakse Eestis toimuvate rahvusvaheliste spordivõistluste korraldamise toetamist. Toetatakse ka võistlusi, mis on laiemalt Eestile olulised ja omavad olulist majanduslikku ning sotsiaalmajanduslikku mõju.
- Jätkatakse puuetega inimeste spordi katusorganisatsioonide võimaluste parandamisega, et kaasata rohkem puuetega inimesi liikumisharrastusse ja võimaldada parimatel sportlastel tegeleda tippspordiga. Lisaks töötatakse üheskoos partneritega selle nimel, et Riigikantselei poolt tellitud ligipääsetavuse rakkerühma lõpparuande ettepanekuid võimalikult suures mahus ellu viia.
- Otsitakse võimalusi spordialaliitude võimekuse tõstmiseks, et spordialaliidud oleksid riigile tugevad partnerid oma spordiala arendamisel Eestis. Selleks on vaja perioodil 2027-2030 suurendada spordialaliidu tegevustoetus taotlusvooru mahtu.

Tegevus 2. Aus sport ja sporditurvalisus

Tegevuse eesmärk: Tagatud on ausat sporti ja sporditurvalisust toetav keskkond.

Tegevuse mõõdikud	Tegelik		Sihttase				
	2024	2025	2025	2027	2028	2029	2030
Kokkuleppemängudes osalemine ja teadlikkus teiste osalemisest, % <i>Kultuuriministeerium</i>	-	7,5%	9%	-	-	9%	-
Kokkuleppemängude teemal koolitatus ja hoiakud kokkuleppemängude kohta <i>Kultuuriministeerium</i>	-	59%	70%	-	-	80%	-

Programmi tegevuse täitmine

2025. aastal ajakohastati spordiürituste korraldamise regulatsiooni, muudatuste keskmes oli riskipõhine lähenemine, vastutuse selgem jaotus ning bürokraatia vähendamine seal, kus see ei loo lisandväärtust.

Samuti viidi läbi kokkuleppemängude kordusuuring, mis näitas, et kuigi Eesti Antidopingu ja Spordieetika SA (EADSE) töö tulemusel on kokkuleppemängude teemaline koolitus jõudnud senisest rohkemate sportlaste, treenerite ja kohtunikele, ei ole siiski enamik sihtrühmast veel vastavaid teadmisi saanud. Samuti on jätkuvaks probleemiks kokkuleppemänge soosivad hoiakud.

Programmi tegevused

Tegevuse raames kujundab Kultuuriministeerium ausa spordi tagamise poliitikat ja toetab Eesti Antidopingu ja Spordieetika SA (EADSE) tegevust. EADSE põhikirjalised eesmärgid on edendada Eestis diskrimineerimisvaba, eetilist ja ausat sporti, sh aidata kaasa:

1. dopingu kasutamise ennetamisele;
2. spordivõistlustega manipuleerimise ennetamisele;
3. diskrimineerimise, väärkohtlemise, ahistamise jm ennetamisele spordis;
4. spordivõistlustel osalejate turvalisuse tagamisele;
5. muude spordis esinevate spordi ausust ohustavate probleemide lahendamisele.

Nimetatud valdkondi reguleerivad mitmed konventsioonid, millega Eesti on liitunud. Kultuuriministeeriumi peamine roll on antud konventsioonide tööühmades Eesti huvide kaitsmine ja siseriiklikult konventsioonide põhimõtete ning kohustuste täitmise tagamine.

Kokkuleppemängude vastases võitluses juhinduvad riigid Euroopa Nõukogu konventsioonist spordivõistlustega manipuleerimise vastase võitluse kohta. Eesti allkirjastas konventsiooni 2016. aastal ning alles 2026. aastal liituti lõpuks konventsiooniga. See oli üks pikaajaseid eesmärke, mille täitmine annab võimaluse senisest enam kaasa rääkida kokkuleppemängude vastase võitluse rahvusvahelise standardite seadmisel ning tugevdab parimate praktikate vahetamist ja Eestisse toomist.

Spordivõistluste pealtvaatajate turvalisuse valdkonnas osaleb Eesti Euroopa Nõukogu poolt loodud Saint-Denis' konventsioonis, mille eesmärk on edendada terviklikku lähenemist ohutusele, turvalisusele ja pealtvaatajate teenindamisele spordiüritustel. Kultuuriministeerium esindab Eesti huve konventsiooni töös ning koostöös EADSE-ga toetab selle põhimõtete rakendamist kohalikul tasandil.

Väärkohtlemise vastases võitluses spordi valdkonnas eraldiseisvat rahvusvahelist lepingut ei ole. Spordivaldkond lähtub oma tegevustes laste kaitset seksuaalse ärakasutamise ja seksuaalse kuritarvitamise eest käsitlevast Euroopa Nõukogu konventsioonist, Euroopa Nõukogu naistevastase ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsioonist, ÜRO lapse õiguste konventsioonist ning Eestis kehtivatest õigusaktidest ja regulatsioonidest.

Ennetamiseks kokkuleppemänge, väärkohtlemist ja teisi spordieetikaga seotud küsimusi võeti 2024. aastal sarnaselt dopinguvastastele reeglitele vastu kogu spordivaldkonnale kehtivad spordieetika reeglid. Eesti spordieetika reeglid aitavad tagada Eesti spordis ühtse raamistiku spordieetika tagamisel ning rikkumiste, nt väärkohtlemise, kokkuleppemängude või hea juhtimistava rikkumiste, menetlemisel. Reeglid rakenduvad 1. juunist 2026, mistõttu 2026 tuleb tagada, et EADSE valmisolek spordiorganisatsioonide toetamiseks nende reeglite jõustamisel. Muuhulgas tuleb koostöös EADSE-ga tuvastada, missugused kompetentsid peaksid reeglite jõustumiseks olema tugevdatud, nt uurimisvõimekus, k.a. juristikompetents, või koolitus.

2025. aastal viidi läbi ka kokkuleppemängude leviku kordusuuring. Uuringu tulemused näitavad, et 2022. aastast alates, millal sarnane uuring ainult Eestis läbi viidi, on tehtud edusamme kokkuleppemängude vastases võitluses koolitatuses osas, kuna sihtrühmast on vastava koolituse saanud ligi 40% küsitletutest - 2022. aastal oli vastav näitaja kaks korda väiksem. Paraku ei ole koolitatus tõus avaldanud mõju hoiakutes, mille näitajad on sarnased võrreldes 2022. aasta küsitlusega. Kokkuleppemängudes osalenute, selleks ettepaneku saanud või teistest kokkuleppemängudes osalenutest teadlikud olivate näitajad on sarnased võrreldes 2022. aastaga.

Kultuuriminister
valiti Euroopa Liidu
esindajana WADA
asutavasse
kogusse.

See tugevdab
Eesti rolli
rahvusvahelises
dopinguvastases
koostöös.

Kokkuvõttes, kui kokkuleppemängudes osalemine ja teadlikkus teiste osalemisest (7,5%) täidab 2025. aastaks seatud eesmärgi ($\leq 9\%$), siis mõõdiku "kokkuleppemängude teemal koolitatus ja hoiakud kokkuleppemängude kohta" tulemus (59%) ei täida seatud eesmärki (70%). Mõõdik küll tõusis tänu kahekordsele koolitatus tõusule, kuid suures plaanis see sihtrühma hoiakuid ei muutnud. Järgnevalt tuleks süvitsi analüüsida, et kuidas jõuda veelgi paremini sihtrühmani ning kuidas mõjutada sihtrühma hoiakuid kokkuleppemängude osas, eriti seoses valmisolekuga kokkuleppemängudest teavitada.

EADSE asutamisest alates on järjest erinevaid võimekusi, nt uurimisvõimekus ja koolitussüsteem arendatud, kuid viimaste aastate väärkohtlemise juhtumid on tõstatanud vajaduse järgnevatel aastatel uurimisvõimekuse tugevdamiseks, kas läbi täiendava uurija palkamise või õigusliku toe välja arendamise. Lisaks võib tekkida vajadus pakkuda ohvritele hingelist tuge, millele tuleks senisest süsteemsemalt läheneda. Seetõttu võib EADSE vajada senisest suuremat rahalist toetust. 2026. aastast tõstetakse Eesti Antidopingu ja Spordieetika Sihtasutus tegevustoetust 150 000 euro võrra 501 000 euronni aastas, et tagada asutuse uurimis- ja juriidiline võimekus seoses spordieetika reeglite jõustumise ja Spordikohtu loomisega.

Arenguvajadused

- EADSE arendab uurimisvõimekust, sh „tarka testimist“;
- Valdkonnas töötatakse välja süsteemne lähenemine väärkohtlemise ohvritele toe pakkumiseks;
- Väärkohtlemise, kokkuleppemängude ja dopingu ning teiste spordieetika valdkonnas uuringute regulaarne läbiviimine;
- Pööratakse tähelepanu spordivõistluste ohutuse ja turvalisuse tagamisele kõigi sihtrühmade jaoks.

Tegevus 3. Liikumisharrastus

Tegevuse eesmärk: Liikumisharrastust edendav võrgustik ja liikumist soodustav keskkond on loodud.

Tegevuse mõõdikud	Tegelik		Sihttase				
	2024	2025	2025	2027	2028	2029	2030
UUS MÕÕDIK	-	-	-	79%	80%	81%	82%

Heas ja väga heas korras olevate füüsiliste sportimispaikade osakaal, %							
<i>Spordikoolituse ja-Teabe SA</i>							

- Mõõdiku algtase on 2026. aasta seisuga 78,6%.

Programmi tegevuse täitmine

Kuigi Eesti elanike liikumisaktiivsus näitab pigem positiivset trendi, siis eesmärk, kus kaks kolmandikku elanikkonnast liigub piisava regulaarsusega, ei ole veel saavutatud. 2025. aastal toimus oluline areng kui liikumisaktiivsuse tegevuskavaga liitusid Kaitseministeerium ja Kliimaministeerium. Head tööd teevad ka maakonna spordiliidud, kelle liikumisharrastuse tegevustest saab osa üha rohkem inimesi ning spordikoolid ja -klubid, sest osakaal noortest, kes on mõne treeninggrupiga liitunud, on kasvanud. Samas jääb treenerite palgatase Eesti keskmisest üha rohkem maha ning laste ja noorte spordis osalemist soodustavad programmid nagu "Sport koolis" on selgelt alarahastatud. Jätkuva arengu jaoks on antud suundadesse panustamine, koos laialdasema investeerimisega taristusse, hädavajalik.

Programmi tegevused

Kultuuriministeeriumi otsene vastutus ja roll inimeste liikumisaktiivsuse tõstmisel on organiseeritud liikumisharrastuse, noorte huvihariduse/noortesporti (spordialaliidud/spordiklubid) arendamine ning sporditaristu ja sportimiseks/liikumisharrastuseks soodsa õigusraumi loomine. Tegevuse raames rakendatakse regionaalsete tervisespordikeskuste toetusmeetet ja toetatakse terviseradade võrgustiku arendamist. Poliitikakujundamises edendatakse inimeste liikumisaktiivsuse tõstmisega seotud valdkondade vahelist koostööd ning puuetega inimeste suuremat kaasatust liikumisharrastusse. 2022. aastal asutati Eesti Olümpiakomitee poolt SA Liikumisharrastuse kompetentsikeskus, mis on riigi peamine partner liikumisharrastuse valdkonna edendamisel. Kompetentsikeskus panustab läbi koordineerivate, koolitus-, teadus- ja kommunikatsioonialaste tegevuste inimeste liikumisaktiivsuse tõusu.

Eesti inimeste liikumisaktiivsuse suurendamiseks on vajalik tõhus valdkondade ülene koostöö, et aidata erinevate valdkondade tegevused omavahel kooskõlla viia ning seeläbi võimaldada terviklikumat ning efektiivsemat lähenemist liikumisaktiivsuse probleemi lahendamisel. Oluline on ellu viia ja edasi arendada 2022. aasta sügisel koos Sotsiaal- ning Haridus- ja Teadusministeeriumiga alustatud ühist liikumisaktiivsuse tegevuskava, millega 2025. aastal liitusid ka Kliimaministeerium ja Kaitseministeerium.

Eesti Kultuurkapitali rahalised vahendid oleks vaja vabastada liikumisharrastuse ja teiste projektipõhiste liikumis- ja sporditegevuste jaoks, et kujundada Eesti Kultuurkapitalist peamine fond, mille kaudu rahastab riik liikumisharrastuse projektipõhiseid üritusi, rohujuuretasandi sporti jt samasisulisi projekte. Praegune probleem on tippspordi püsi rahastuse suur osakaal (ligikaudu 1,2 mln eurot) Kultuurkapitali kehakultuuri ja spordi sihtkapitali eelarvest.

Oluline on panustada senisest tugevamalt koolilaste kehalise aktiivsuse edendamisse. Laste kehaline aktiivsus on madal nii koolipäeva jooksul kui ka nädalavahetustel. 2021. aastal Eesti Olümpiakomitee poolt käivitatud "Sport koolis" projekti eesmärgiks on tekitada esimese kooliastme lastes huvi sportimise vastu läbi selle, et nad saavad koolipäeva raames erinevaid spordialasid katsetada. Projekt on koolide ja lastevanemate poolt väga hästi vastu võetud, kuid piiratud vahendite tõttu on sellega liitunud vaid 41 kooli ning peamiselt 1. klassid (2025/26 õppeaastal). 2024. aastal viidi läbi küsitlus, mis näitas, et projektis osalenud laste vanemad, koolid ja treenerid on sellega väga rahul. Ka 2025. aastal Antropoloogia Keskuse poolt läbi viidud uuring näitas, et Sport koolis on laialdaselt hinnatud kõigi sihtgruppide – laste, lastevanemate, koolide, treenerite ja maakonna spordiliitude – poolt. 2027. aastal eraldatakse programmi elluviimise jaoks riigieelarvest 2 miljonit eurot, mille tulemusena jõuab see ligi kolmandiku I kooliastme õpilasteni (va Tallinn). Tallinnas viiakse ellu programmi "Sport kooli", mille sisu on sarnane ja kus osaleb 28 kooli.

Lähiaastatel on vaja lisavahendeid, et jätkata regionaalsete tervisespordikeskuste olme- ja teenindushoonete rajamise toetusmeetmega. 2023. aastal ühekordse meetme, mahuga 3 miljonit, raames läbiviidud taotlusvoorust esitati 19 taotlust ning rahastati 7 projekti. Samas on teada, et osad olme- ja teenindushoone rajamisest huvitatud regionaalsed tervisespordikeskused jätsid eelarve kitsikuse tõttu taotluse esitamata. Olemasolev regionaalsete tervisespordikeskuste programm lõppeb 2026. aastal ja Kultuuriministeerium valmistab ette uue programmi alates 2027. aastast.

**Liikumisaktiivsuse
tegevuskavaga
liitused kaitse- ja
transpordivaldkond.**

**Liikumine ei ole
ainult tervise-
küsimus, vaid ka
riigikaitse
prioriteet.**

Programmi perioodi olulisimad tegevussuunad ja uued algatused

- Koostöös kohalike omavalitsustega jätkub maakondade spordiliitude kui kohaliku tasandi liikumisharrastuse eest vastutavate organisatsioonide arendamine ja võimestamine. Kultuuriministeerium panustab tegevustoetuste kaudu koostöös kohalike omavalitsustega maakondade spordiliitude tegevusse, kes pakuvad teenuseid kohalikule elanikkonnale.
- Jätkub regionaalsete tervisespordikeskuste edasiarendamine alates 2027. aastast, mille raames toetatakse heade liikumis- ja sportimisvõimaluste pakkumist inimestele kodu lähedal.
- Liikumisharrastuse valdkonna juhtimise tõhustamine ja koostöö parendamine spordiorganisatsioonide ning kohalike omavalitsustega. Selleks loodi 2022. aastal Liikumisharrastuse kompetentsikeskus, kelle tööd Kultuuriministeerium igakülgsest toetab. Pärast edukat liikumisaasta vedamist 2023. aastal on kompetentsikeskuse ülesandeks mh edendada rahvusvahelist koostööd läbi Erasmus+ projektide; kohalike omavalitsuste toetamine läbi pallikastide projekti ja tööriistakasti väljatöötamise; liikumisaktiivsuse toetamine läbi teaduslase tegevuse; inimeste teadlikkuse tõstmine läbi kommunikatsioonitegevuste.

- Kultuuriministeerium, Sotsiaalministeerium, Haridus- ja Teadusministeerium, Kliimaministeerium ja Kaitseministeerium jätkavad ühise liikumisaktiivsuse tegevuskava elluviimist. Tegevuskava, mis alates 2024.a suvest on kõikidele nähtav ka veebis (www.liigume.ee/tegevuskava), sätestab konkreetsed tegevused viie ministeeriumi valitsemisalas ja aitab kaasa liikumisaktiivsuse tõusule Eestis. Lähitulevikus on eesmärk kaasata oma tegevustega järgmisi ministeeriume koos nende haldusaladega.
- Arvestades, et ligi 20% 11–15 aastastest lastest on ülekaalulised – näitaja, mis on viimase 20 aastaga kolmekordistunud – on põhjendatud **Sport kooli** programmi rahastamise suurendamine.

Programmi juhtimiskorraldus

Spordiprogrammi koostamise ja elluviimise eest vastutab ning seiret koordineerib Kultuuriministeerium spordi asekantsleri juhtimisel. Ministeerium kavandab programmi eesmärgid lähtuvalt „Sport 2030-st“ kooskõlas arengustrategia „Eesti 2035“ pikaajaliste sihtidega. Elluviidavad tegevused ja prioriteedid lähtuvad Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammist, on kooskõlas riigi eelarvestrateegia protsessiga nelja aasta lõikes ning täpsustatakse ühe aasta lõikes riigieelarve protsessi raames. Kultuuriministeerium uuendab programmi igal aastal ja pikendab seda ühe aasta võrra, tagades kooskõla riigi eelarvestrateegia perioodi ja riigieelarveliste vahenditega. Poliitika kujundamisel toetutakse Eesti Spordiregistri andmetele ning tervise- ja tervishoiuvaldkonna statistikale.

„Sport 2030“ kohaselt koostab ja esitab Kultuuriministeerium alates 2016. aastast igal aastal Vabariigi Valitsusele ning Riigikogule ülevaate strateegia elluviimisest.

Kultuuriministeeriumi rahastatavate tegevuste ehk spordiprogrammi rakendamisest annab Kultuuriministeerium aru Rahandusministeeriumile ja Riigikontrollile esitatavas iga-aastases kultuuri ja spordi tulemusaruandes. Peale riigieelarve kinnitamist Riigikogus ja riigieelarve vahendite täiendavat liigendamist Vabariigi Valitsuses, avalikustatakse ministri kinnitatud programmid ministeeriumi veebilehel.

LISA 1. 2025. a programmi ja programmi tegevuste eelarve täitmine

Eelarveandmete juurde tuuakse selgitused oluliste erinevuste kohta lõpliku eelarve ja eelarve täitmise kohta.

Lõpliku eelarve kujunemisel tuleb välja tuua:

- ülevaade aruandeaasta eelarvesse üle kantud piirmääraga kulude mahust ja olulisematest tekkepõhjustest;
- ülevaade esialgse eelarve ja lõpliku eelarve erinevustest, mis on olulised eelarve täitmise seisukohalt (nt Vabariigi Valitsuse reservidest eraldatud vahendid, aastate vahelised ümberperiodiseerimised, olulisemad riigieelarve seaduse või ministri liigenduse muudatused).

Lõpliku eelarve ja täitmise erinevuste kirjeldamisel tuleb välja tuua:

- ülevaade eelarve täitmisest mahuliselt ja osakaaluna. Kommentaarid, mis asjaolud mõjutasid eelarve täitmist. See on põhjenduste kõige kandvam osa ning peaks andma kontsentreeritud ülevaate lõppenud aasta eelarve kasutamisest;
- üldine ülevaade käesolevasse aastasse üle kantud eelarvest ja olulisematest kasutamisevajadustest. Siinkohal saab paralleelse tõmmata tulemuste täitmisega (asjad, mis jäid tegemata võiks välja tuua ka eelarve aruandlusest).

Spordiprogrammi ja programmi tegevuste 2025. a eelarve täitmine

Planeerimistasand	Esialgne eelarve tuhat €	Lõplik eelarve tuhat €	Täitmine tuhat €
Spordiprogramm	46 135	50 865	49 706
Tegevus 1. Saavutussport	42 685	46 938	46 057
Tegevus 2. Aus sport ja sporditurvalisus	367	400	360
Tegevus 3. Liikumisharrastus	3 082	3 526	3 289

Lõplik eelarve (sh piirmääraga vahendid 46,52 mln eurot ja piirmäärata vahendid 4,35 mln eurot) kujunes esialgselt eelarvest 4,73 mln euro võrra suuremaks, kasv 10%. Algsele eelarvele lisandusid 2024. aastast ületoodud piirmääraga vahendite jäägid summas 3,03 mln eurot. 2025 seaduse muudatuse ja lisaeelarvetega vähenes 1,22 mln eurot, VV reservist lisandus 2,82 mln eurot. Valdkonna välisprojektidega seotud kulude limiit täpsustus ning suurenes 0,11 mln euro võrra.

Eelarve täitmine moodustas lõplikust eelarvest 97,7%. Piirmääraga vahendite osas 98% (45,57 mln), piirmäärata vahendite osas 95% (4,14 mln). Piirmäärata vahenditest on suurem jääk välisprojektidega seotud vahendite osas.

2025 kasutamata vahendid:

2025 piirmääraga vahendite jääk on 0,95 mln eurot (2%), sellest 2026. aastasse üleviidavad vahendid 0,84 mln eurot. Ülekantavatest vahenditest 0,67 mln eurot on kohustustega kaetud, st tekkepõhised kulud on 2026. aastal.

Suuremad jäägid jäid saavutusspordi programmi tegevustel 0,8 mln eurot, sellest 2026. aastasse üleviidavad vahendid 0,7 mln eurot (sh kohustustega kaetud 0,6 mln). Põhiosa jäägist on seotud toetustega treenerite tööjõukuludele, spordi suurvõistluste ja rahvusvaheliste võistluste korraldamisele Eestis.

Liikumisharrastuse programmi tegevuste jäägist 0,16 mln eurot jäi 2026. aastasse üleviidavaks 0,12 mln eurot (sh kohustustega kaetud 0,07 mln).

LISA 2. Programmi teenuste kirjeldus

Organisatsioonide ja taristu tugi

Eesmärk: Sportlastele ja spordiorganisatsioonidele on loodud tingimused saavutusspordiga tegelemiseks.

Kirjeldus: Kultuuriministeeriumi üks peamine roll ja ülesanne spordivaldkonnas on toetada koostöös spordialaliitude, -klubide ja -koolide ning teiste spordiühendustega tingimuste loomist nii noortele kui ka täiskasvanutele harrastus- või tippspordiga tegelemiseks. Ajakohastatud sporditaristu ja rahaliste toetuste kaudu luuakse kõikjal Eestis tingimused nii saavutusspordi arenguks kui ka liikumisharrastusega tegelemiseks.

Spordiinfo kogumise ja arendustegevuste tugi

Eesmärk: Tagatud on sporditegevuse korraldamiseks ning juhtimiseks vajalik spordistatistika ja analüüs; treenerite ja sporditöötajate koolitussüsteemi ning treenerite kutsesüsteemi toimimine.

Kirjeldus: Spordikoolituse ja -teabe SA korraldab halduslepingu alusel Eesti Spordiregistri toimimist. Antud andmeid kasutatakse järjepidevalt spordipoliitika kujundamisel andmepõhiste otsuste tegemiseks.

Ausa spordi ja sporditurvalisuse tugi

Eesmärk: Dopinguvaba aus sport ja liikumisharrastus; turvaline osalemine spordis.

Kirjeldus: Kultuuriministeeriumi peamised partnerid dopingu, kokkuleppemängude ja teisi spordieetikat ning sporditurvalisust ohustavate tegevuste vastu võitlemisel on Eesti Antidoping ja Spordieetika SA (EADSE), spordiorganisatsioonid, Politsei- ja Piirivalveamet, kohalikud omavalitsused ning teised asjaomased organisatsioonid. EADSE viib läbi antud valdkondades koolitusi, dopinguteste ning toetab spordiorganisatsioone oma teadmiste ja oskustega, sh menetluste läbiviimisel. Kultuuriministeeriumi vastutab seadusloome ja rahvusvaheliste kohustuste täitmise eest ning seirab EADSE tegevust läbi erinevate uuringute.

Liikumisharrastuse tugi

Eesmärk: Liikumisharrastuse edendamine partnerorganisatsioonide tegevuste ja liikumist soodustava taristu arendamise kaudu.

Kirjeldus: Kultuuriministeeriumi peamised partnerid liikumisharrastuse edendamisel on regionaalselt maakonna spordiliidud ja keskselt Liikumisharrastuse kompetentsikeskus. Tähtsal kohal on ka spordiklubid ja -koolid, kes nii lapsed ja noori kui täiskasvanuid enda organiseeritud tegevustesse kaasavad. Selleks, et maakonna spordiliidud suudaksid enda tegevusega haarata võimalikult suurt elanikkonda ning Liikumisharrastuse kompetentsikeskus pakkuda organisatsioonidele head tuge, on oluline nende tegevust piisavas mahu toetada. Selleks, et oleks kohti, kus treeninguid ja üritusi läbi viia, on tähtis ka taristu arendamise toetamine ja treenerite väärtustamine.